

۲۰۱۵/۰۹/۱۴

ډاکټر نبي مصداق

طالبان د تاريخ په دوره کې

ما خو ورځې مخکې د «ملا محمد عمر سره خبرې» تر عنوان لاندې، دې وطن پالونکي سايټ، ته د خپلو خاطر و يوه مختصره برخه ددې ويب پاڼې له اورېدونکو سره شريکه کړه او د نشر لپاره وليرله چې له دوی نه په مننه هغه ي خپور کړ، (وگورئ لاندې لينک)

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/mosdaq_n_mullah_omar_sara_khabari.pdf

زمونږ تاريخونه تر اوسه د پاچاهانو او ځينو مهمو کسانو په کار نامو ليکل شويدي. عادي خلک او داچې څه ډول ژوند يې در لود او په څه به مشغول وو، مونږد هغو په باب ډير کم معلومات لرو. د تيرو دو پيريونو را پدېخوا چې سواد مروج شوی، ضروري ده چې راتلونکو نسلو لپاره ټولنيز تاريخ وليکو او دا ډول تاريخ د خلکو له کړو وړو نه ليکل کيږي او داچې يوه ډله او شخص لکه طالبان او د هغو مشر بيا شپږ کاله حکومت وکړي زمونږ د تاريخ يوه دوره گڼل کيږي، بيا تاريخ د هغو (لکه د نورو چې دا ۳۸ کاله راغلي او تللي دي) په هکله، بي له دې چې ورباندې رحم وکړي قضاوت به کوي.

زما د خاطرودا لنډه برخه د يو چا، د (غ، حضرت) په نوم د خاصي توجه وړ گرځيدلې او ځان ته يې په زحمت سره يو څه ورباندې ليکلي چې غواړم د هغه په ځينو ټکو لنډ مکس وکړم. (زه په رښتيا هم د انټرنټي مجادلو لپاره ډير وخت نلرم او دا به زما وروستي ليکنه په دې موضع وي.)

بناغلی غ، حضرت د شک په سترگه د ملا صيب څيرک توب ته گوري اوزما دا او نوري برخې ليکنه په تحريف شوي ډول را نقلوي او ليکي: «بناغلی مصداق ادعا کړيده چه نژدې يو ساعت ئي د لوی! (ندايه زما نه ده) ملا سره بانډار يا رسمي مصاحبه تر سره کړيده او همدارنگه ادعا شويده چه ملاسب دومره څيرک او د تمرکز خاوند ؤ چه لمړی ئي زما اورډي پوښتنی اوريدې او وروسته ئي په منظمه توگه او سره سينه زما پوښتنو ته ځواب وايه»

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/g_hazrat_misdaq_sara_dazra_khwala.pdf

«زه به تاسی او گرانو لوستونکو ته بلنه درکړم چه د (روهی) په سايټ کی يوه مياشت مخکی يو فايل ايښوول شوی ؤ (چه اوس هم حتماً د آرشیف په برخه کی موجود دی) کولای شی دا فايل واورئ او بيا د ملاسب پر پوهه قضاوت وکړئ»..

داسې معلوم کيږي چې دې ورور د طالبان له هيڅ کوم مشر سره نه په هغو شپږ کالو کې چې په قدرت کې وو او نه هم په دې ورستيو کالو کې، ليدلې او يا هم خبرې کړې وې. دا د ټولو لوړ پوړو طالبانو او هم د پښتنو د مشرانو عادت دی چې د ميلمه خبرې په دقت سره اوري او بيا ځواب ورکوي. بل داچې زما ملاقات له لوی ملا صيب سره «ادعا» نه، يو واقعيت او حقيقت دی. بل دا، که ملا صيب څيرک نوی او تمرکز فکري يې نه درلودی نو څنگه به هغه د يوه عادي قوماندان په څير د هيڅ نه داسې لوی تحريک جواراوه او څنگه به هغوی حاضرېدل چې د خپلو د زرهاوسرونو په په قرباني سره د هغه امر په ځای کاوه؟

بناغلی غ، حضرت بيا زما دا خبرې تحريفوي **﴿بصداق﴾** «د خپل شخصي تحليل په ضمن کې ئي ادعا کړيده چه ملاسب د شمال د ځينو ځانگړو حلقو ځينی شوم اهداف د خنډ سره مخامخ کړه، مانا نوموړو حلقاتو يا کړيو غوښتل چه د هيواد د شمال ځينی سيمي د کوم بل شمالي همسايه هيواد سره ملحق او زموږ هيواد د تجزيې پر لور سوق کړی چه ملاسب پخپل پاڅون ددې ناوړه اقدام مخه ونيول او هيواد ئي د تجزيې څخه وژغوري» ما په

د پاڼو شميره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

خپله لیکنه کې د شوروي وروستي د بهرنیو چارو وزیر، اډوارډ شاورنترز او فرانسې د وخت صدراعظم مثال ورکړی چې هغو د افغانستان د تجزیه مینه وال وو، او بیا د روسانو له شکست نه وروسته د امریکې یوه پخوانی سفیر په هند کې دا غوښتنه د امریکې له حکومت څخه وکړه او هم د کالیفورنیا کانګرس یوه غړي، راره باکره، د بیلټون پالو له مشرانو سره د تجزیه په پلانو په برلین، ملسکو او نورو ځایو کې خبرې کړيدي. حسن شرق هم په یوه اوږده مضمون کې (مضمون حسن شرق عنوانی « آغاز و انجام حکومت انتقالی در افغانستان »، منتشره سایت دعوت و افغان، جرمن، آنلاین) چې شوروي جنرال و رانیکوف چې د ډاکټر نجیب سلا کار هم وو، هغه دې ته هڅاوه خو وایي، ده د صدراعظمي نه ځان ایستلو یو دلیل هم دا وو چې عملي کولو ته یې لیاوال نه وو. دا ټول اوس زمونږ د روان تاریخ یوه لیکل شوی برخه ده او که ته یې نه مني نو د پیل په غور کې ویده اوسه.

د طالبانو دا لاس ته راوړنه هغه څه دي چې ددوی مخالفین هم ورڅخه انکار نشي کولی او زمونږ په تاریخ کې به د هغو د بڼو او ملي کارنامو په جمله کې شمیرل گيږي. همداسې کلک دریغ وو چې مخالفین یې بیا تر شپږو کالو پورې، بی له احمد شاه مسعود نه، دهغو مخې ته ونه دریدل. دا چې اوس د طالبانو په نوم څه ظلمونه او تیري کيږي په هیڅ صورت د برأت وړ نه دي.

بل ځای هم بناغلی غ، حضرت زما خبري تحریفوي او لیکي، « بناغلی مصداق ادعا کوی چه کله چه می د ملاساب نه وپوښتل چه ځینی خلک (!!!!) (ندایي زما نه دي) داسی فکر کوی چه گواکی طالبان د پاکستان د استخباراتو لخوا را منځته شويدي خو ملاساب په جواب کی راته وویل چه زه ددي تحریک مشر یم او ما تر اوسه د کوم هیواد د جگ پورو (!) چارواکو سره ندی لیدلی، (مانا خلک غ خوری چه دا خبری کوی)»

باید ووايم چې ما په خپل تحلیل کې دا پوښتنه داسې مطرحه کړې ده: یوه بله پوښتنه چې ما ورڅخه وکړه او اوس په هغه موضوع ډیرې تبصرې کيږي هغه دا وه چې « خلک وایي تاسو د پاکستان استخباراتو او نورو ملکو پټو دستگاوو سره اړیکې لری. ملا صیب وویل چې زه ددي تحریک مشر یم او درته وایم چې تر اوسه ما له هیڅ خارجي سره ندی لیدلی». دا ځواب هغه ماته دوه نیم کاله وروسته له دې چې طالبان په قدرت راغلي وو راکړی و. بناغلی غ، حضرت فلسفي ته توسل کوي او داسې وایي: « د انسانیت بناوی دوی دی. که د هر انسان فرهنگ، مذهب، ایډیولوژي، سیاسي افکار، ملی او قومی تگلپاره، اجتماعی او فردی عمل او خلاصه هر څه لدې دوو بناوو سره په ټکر کې وی هغه انسان د فلاح او نجات څخه بی برخي دی. دا دوی بناوی عبارت د فطرت او عقل څخه دی»

فطرت ډیر جامع کانسپټ دی چې د انسان ټول کره وره په شمول د عقل توانیي پکې نغښتی دي. په پورته مثال کې که فرهنگ د مذهب په مقایسه فطري وپولو نو ایډیولوژي او سیاسي افکار، ملی او قومی تگلپاره، کوم یو فطري دي؟ او بیا که « که د هر انسان... لدې دوو بناوو سره په ټکر کې وی...» کومو دو؟ دلته زما لپاره بڼه وضاحت ندی شوی. ځکه عقل کولای شو د فطري توانیي برخه وپولو.

له دې ورو څخه مننه کوم چې زما په باب لیکي: « ستاسی د سین مشرتوب او د تحصیل او سواد سطحه ما او هر افغان ته د قدر او درناوی وړ ده... تاسی شل کاله مخکی د لندن د سلطنتی رادیو (بی بی سی) په تشکیلاتو کې په رسمی توگه مأموریت او مکلفیت درلود... خو اوس چه د تقاعد په توگه د نوموړی سلطنتی رادیو څخه گوښه یاستی هیڅ ضرورت نلری چه بیا هم دې مغلقو سیاسی او اجتماعی پدیدو ته په همغه رسمی نظر وگوری او که بیا هم مسائلو ته په پخوانی (کاری) نظر تحلیل وړاندی کوی نو معنی به ئی دا وی چه د رسمیت څخه لا نه یاست فارغ شوی».

زه باید دې ورورته ووايم چې په ۱۹۷۹ کې ما په خپله دوکتورا کار کاوه او هم مې په هماغه پوهنتون کې تدریس کاوه، خو د روسانو په یرغل سره زه له ډیرو کمو افغانانو څخه یم چې درس مې پریښود او د وطن خدمت ته مې داسې مټې را پورته کړی چې نن یې په ملیونو افغانان یادونه کوي او هره ورځ ما په دې کابل کې د هغو مرکو او پروگرامونه چې مې جوړل او وړاندې کول، نازوي. ما دا تیر ۴۰ کاله د یوه آزاد ژورنالست په صفت خپلو خلکو او وطن ته خدمت کړیدی. ته به هغه وخت هلکی وی خو که ستا والد صیب او ترونه، خصوصاً که په پاکستان کې مهاجر پاتی شوي وي، زما په باب به یو څه درته ووايي.

اوس خو په یوه کوچني خاطره چې لوستونکوسره مې د ملا محمد عمر آخوند په باب لیکلي خبرې کوو، خو باید درته ووايم چې مخکې له ډاکټر اشرف غني نه تیرو درو حکومتونو په شمول د طالبانو زما څخه غوښتي چې ورسره کار وکړم او زه نه یم حاضر شوی. اوس هم دلته څو رادیو تلویزیونو زما څخه غوښتي چې مشري یې به

د پانېو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلینکي د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

غاړه واخلم، خو هو مي نه دي ورته ويلي. ما د بي بي سي نوم هم په خپله ليکنه کې نه دی اخیستی او نه به حاضر شم چې د نطقي دوره له سره شروع کړم، نو زه نه پوهیږم چې ولې تاسو ته داسې تشویش در پیدا شوی چې زه اوس هم زما د ۳۳ کالو د وظیفې تر اثر لاندې يم او لیکي: « اوس چه د تقاعد په توگه د نوموړی سلطنتی رادیو څخه گوښه یاستی هیڅ ضرورت نلری چه بیا هم دې مغلو سیاسی او اجتماعی پدیدو ته په همغه رسمی نظر وگوری»

الحمدو لله زه هیڅکله مجبوره شوی نه يم چې کار، د پیسو یا مقام لپاره وکړم. زه د خپل ژوند په دې مرحله کې غواړم چې افغانستان ته زموږ د فرار شو دماغونو هغه اولادونه چې دوکتورا او یا ماسټري ولري او په خپلو مسلکو کې کاري تجربه ولري، له ټولې نړۍ نه بیرته خپل پلرني ملک ته راولم چې افغانستان لپاره سیاسي، اقتصادي او ټولنيز، حیاتي اهمیت لري. که زما دا پروژې پر مخ ولاړه، افغانستان به په یوه نیمه لسيزه کې له خپلو گاونډيو نه په هیڅ برخه کې وروسته پاتې نوي. خو د وحدت ملي په حکومت کې مشکلات شته چې کله کله د ځینو لپاره د افغانستان پیاوړتیا او ملي گټو نه، نور څه ورته مخکې دي.

په پای کې ښاغلی لیکوال ما او نورو ته توصیه کوی: « تاسی او ستاسی همفکرانو ته عرض کوم چه د طالب او ملا عمر ډرامه د بل په گوتو او قلم لیکل شوي ډرامه وه چه د تمرین مرحله ئی زموږ په تاریخ او جغرافیه کې تر سره شوه، فکر نه کیږی چه ددې ډرامې تکرار ته نور ضرورت احساس شی ځکه د بازیگرانو افکار او د ډرامې سټیج د تغیر په حال کې دی بنأ پر تېر طالب او تېر ملا عمر د حسرت اوښکی ټویول او پدې هکله توصیه یا د ساده توب علامه ده یا د کوم بل نوی ماموریت علامه ده.»

زه په خپله د نورو افغانانو به څیر زموږ د غمجن تیرو څلور لسيزو تاریخي پېښو شاهد يم او ما په دې دوره یو اکادمیک کتاب هم لیکلی چې په زرهاوو توکه پوهنتونو، فکري مرکزونو او لویو عامه کتابتونو په اروپا او امریکا کې تر اوسه اخیستی دی، نو پورته توصیه ځانته او « تاسی او ستاسی همفکرانو» لپاره تحقیر بولم. ځکه ما ددې لیکنې په سر کې وویل « تاریخ د خلکو له کړو وړو نه لیکل کیږي او داچه یوه ډله او شخص لکه طالبان او د هغو مشر بیا شپږ کاله حکومت وکړي زموږ د تاریخ یوه دوره گڼل کیږي، بیا تاریخ د هغو (لکه نورو چې دا ۳۸ کاله راغلي او تللي دي) په هکله، بی له دې چې ورباندې رحم وکړي قضاوت به کوي». د کوم نوي ماموریت په هکله هم ما پورته وضاحت وکړ او مجبوریم چې په عجز سره ولیکم چې د ملي وحدت حکومت په موجوده کابینه کې هیڅ یو، نه زما نه ډیر اکاډمیک لاسته راوړني لري او نه هم وطن ته ډیر د خدمت سابقه لري. نو که زه دداسې کوم مقام شوقي وای کمو خلکو به راباندې لورینه نوه کړی. . فاعتبروا یا اولی الابصار

د پانیو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی